

LÄKEMEDELSFÖLJSAMHET HOS NJURTRANSPLANTERADE UNGDOMAR

EN LITTERATURSTUDIE

Barnveckan 2021

Jonna Salmelin & Patricia Mathisson

Barnregionvårdsavdelningen Astrid Lindgrens barnsjukhus, Huddinge

Bakgrund: Njurtransplantation är oftast det sista steget i behandlingen av terminal njursvikt. Efter en njurtransplantation krävs immunsuppressiva läkemedel resten av livet. Läkemedlen måste tas regelbundet för att förhindra rejektion och återinsjuknande. Under ungdomsåren ses en betydande ökning av transplantatssvikt och av njurtransplantat vars funktion kraftigt minskar, jämfört med hos andra åldersgrupper. Ungdomar är den ålderskategori som har högst incidens av bristande läkemedelsföljsamhet jämfört med både yngre och äldre patientgrupper och som därmed även löper störst risk att åsamka sig hälsorelaterade skador på grund av detta.

Syfte: Att identifiera faktorer som påverkar läkemedelsföljsamheten hos njurtransplanterade ungdomar.

Metod: Litteraturstudie med strukturerad sökning. PEO(T) användes för utformande av inklusion- och exklusionskriterier. Totalt inkluderades och kvalitetsgranskades 13 kvalitativa och kvantitativa artiklar. En innehållsanalys utfördes och huvudkategorier med tillhörande subkategorier skapades.

Häslitteracitet

En persons kapacitet att ta till sig, förstå och använda sig av hälsoinformation för att bibehålla och främja sin hälsa samt förmåga att fatta hälsorelaterade beslut

Läkemedelsföljsamhet

Till vilken utsträckning en person följer angivna instruktioner och tar de förskrivna läkemedel i rätt dos och på rätt tid.

Resultat

Huvudkategorier	Demografi	Barriärer	Omständigheter	Familjens betydelse
Subkategorier	Ålder och kön	Strukturella och psykosociala barriärer	Bristande rutiner Copingstrategier Individuella skillnader	Familjestrategier Föräldrars upplevelse Föräldrars förtroende

Ungdomarna upplevde olika svårigheter beroende på hur gamla de var. Yngre ungdomar upplevde främst strukturella svårigheter och äldre ungdomar upplevde mer psykosociala barriärer. Att känna frustration över sin sjukdom påverkade också läkemedelsföljsamheten. Demografi, socioekonomisk situation, utbildning och familjeförhållanden påverkade. Bristen på rutiner eller avbrott i redan etablerade rutiner, liksom copingstrategier och hur involverad familjen var, hade också betydelse.

jonna.salmelin@sll.se
patricia.mathisson@sll.se
08 585 842 14
08 585 803 78

